

Onderzoek pasgeborene

Vorbereiding

Klaarleggen instrumentarium:

- stethoscoop
- zaklampje
- centimeter
- weegschaal

Positionering

- warme, rustige omgeving
- baby geheel uitkleden

Toelichting

Inspectie, auscultatie en palpatie

• Vitaliteit

APGAR-score	0	1	2
Appearance/Kleur	Blauw/bleek	Lichaam roze/ extremiteiten blauw	Geheel roze
Pulse/Hartfrequentie	Afwezig	<100/min	>100/min
Grimace/Spiertonus	Slap	Matig	Goed
Activity/Reactie op prikkels	Geen	Enige beweging	Huilen
Respiration/Ademhaling	Afwezig	Niet frequent/ onregelmatig	Goed doorhuilen

- Huid
 - kleur: icterus, cyanose (perifeer, centraal), bleekheid
 - oedeem
 - bijzonderheden: naevus flammeus (wijnvlek), hemangioom
- Hoofd
 - schedel:
 - > inspectie: vorm, grootte (zie Wegen en meten)
 - > palpatie : voorste fontanel (ruitvormig, zacht, licht pulserend, $\pm 2 \times 2$ cm), achterste fontanel (driehoekig, grootte: vingertop), zwellingen (caput succedaneum, cefaalhematoom=volgt schedelnaden)
 - ogen: plaats, onderlinge afstand (hypertelorisme?), vorm (epicanthus?, wijdte lidspleet), kleur conjunctiva, excessief tranen, fotofobie, helderheid lens en rode lichtreflectie (zaklampje)
 - oren: vorm, bijoortjes, positie op hoofd (laagstaand als oren lager dan lijn: buitenste ooghoeken-achterhoofd)
 - neus: doorgankelijkheid

Onderzoek pasgeborene

Toelichting (vervolg)

- mond:
 - > inspectie: symmetrie, kleur en afwijking lippen
 - > palpatie : harde en zachte palatum
 - > tong : frenulum (te kort?)
- kin: stand en grootte

- Hals
 - stand en beweeglijkheid tov romp (torticollis)
 - bijzonderheden: cystes, fistels

- Thorax
 - inspectie : intrekkingen, neusvleugelen, kreunen, mamma (symmetrie, zwelling, uitvloed)
 - ademhaling : 30-40/min, regelmaat, op indicatie auscultatie
 - hart : 140/min (90-190) met auscultatie nauwkeuriger, op indicatie auscultatie op souffle
 - palpatie : clavicula (fractuur)

- Abdomen
 - inspectie : licht bol, beweegt met ademhaling, buikwand (defecten), liezen (zwelling)
 - auscultatie : op indicatie > peristaltiek
 - palpatie : lever (1-3 cm onder ribbenboog, glad, scherpe rand), liespulsaties
 - navelstreng : 3 vaten

- Genitalia
 - inspectie: geslacht,
♂ penis (uitmonding urethra), zwelling schrotum (hydrocele), phimosis,
♀ labia en clitoris (vergroting)
 - palpatie : indaling testis

- Rug
 - inspectie: sacraal putjes, fistels, verkleuringen, beharing
 - palpatie : gehele WK

- Anus
 - inspectie: doorgankelijkheid
 - op indicatie: anusreflex

Onderzoek pasgeborene

Toelichting (vervolg)

- **Extremiteten**
 - inspectie: normale afmeting en stand, spontane beweging armen en benen, handlijnen (doorlopende handplooï), vingers en tenen (aantal, syndactylie)
 - heupen (niet direct post partum)
 - > symmetrie heupplooien: obsoleet
 - > abductie (beperking)
 - > beenlengte: kind in rugligging op vlakke, niet indrukbare ondergrond met heupen en knieën in 90 graden flectie, vergelijk hoogte knieën.
- **Neurologisch onderzoek**
 - houding en tonus: armen en benen in lichte flexie
 - motoriek: spontaan, symmetrisch, vloeiend
 - reflexen (op indicatie):
 - > zoekreflex: raak huid naast mond aan (kind draait hoofd naar aangeraakte kant en opent mond)
 - > zuigreflex: steek vinger in mond (kind begint te zuigen)
 - > grijpreflex handen en voeten: leg vinger in hand of tegen voetzool (kind pakt vinger vast, kromt voetje)
 - > opstapreflex: houdt kind verticaal en laat voetrug tafelrand aanraken (kind tilt voet op en zet op tafel)
 - > loopreflex: houdt kind verticaal met voetzolen op tafel en beweeg naar voren (kind zet voet vooruit)
 - > Moro-reflex: houdt kind achter hoofd en rug vast en laat de romp een plotseling achterwaartse beweging maken met het hoofd ondersteund (beide armen worden symmetrisch gestrekt en weer geflecteerd)
- **Wegen en meten**
 - schedelomtrek: over voorhoofd en meest prominente gedeelte achterhoofd (bij vervorming na paar dagen herhalen)
 - gewicht (bloot meten)
 - lengte (niet nodig, niet forceren, in thuissituatie: niet gestandaardiseerd)

Nazorg

- Gewicht controleren met referentiecurve/groeidiagram:
5e percentiel < N < 97,5e percentiel
- Hoofdomtrek invullen op groeidiagram

Onderzoek pasgeborene

Literatuur

- De Jongh TOH, et al. Fysische diagnostiek. Houten: Bohn, Stafleu van Loghum, 2015:337-47
- NHG LESA: Landelijke Eerstelijns Samenwerkings Afspraak Onderzoek va de pasgeborene. Huisarts Wet. 2008;51(13):S15-9.
- Ned Tijdschr Geneeskd. 2002;146:2130-44.